

EXODUS

Avond 7: Exodus 19-24

Verbondssluiting bij de Sinai

Opzet Bijbelstudie Exodus

	Datum	Onderwerp	Tekstgedeelte(n)
1	11 september 2024	Introductie boek; Slavernij Egypte en geboorte Mozes	Ex. 1-2
2	16 oktober 2024	Roeping van Mozes	Ex. 3-4
3	13 november 2024	De wonderen/plagen	Ex. 5-10
4	11 december 2024	Bevrijding deel 1: Pascha	Ex. 11-13:16
5	15 januari 2025	Bevrijding deel 2: Uittocht	Ex. 13:17 - 15:21
6	12 februari 2025	Woestijnreis; Gods voorziening	Ex. 16-18
7	12 maart 2025	Wetgeving en verbondssluiting	Ex. 19-24
8	16 april 2025	Het gouden kalf	Ex. 32-34
9	14 mei 2025	De tabernakel deel 1	Ex. 25-31; 35-40
10	11 juni 2025	De tabernakel deel 2	Ex. 25-31; 35-40

Terugblik vorige keren (Exodus 1-18)

Avond 1:

- **Ellende in Egypte:** Israël in zware slavernij, met uitroeiing bedreigd.
- God laat een **bevrijder geboren** worden: Mozes (wonderlijk geboorteverhaal).

Avond 2:

- God **verschijnt** aan Mozes (openbaring).
- Mozes **geroepen** door God (opdracht).

Terugblik vorige keren (Exodus 1-18)

Avond 3:

- **De wonderen/plagen:** 3 x 3 plagen door Mozes/Aaron en God.
- Farao **verhard** zijn hart

Avond 4:

- **Tiende plaag:** Sterven van eerstgeborene (mens en vee)
- **Paaslam & Pascha:** Bescherming van God voor volk
- **Ongezuurde broden**

Terugblik vorige keren (Exodus 1-18)

Avond 5:

- **Tocht door de Schelfzee**
- Lied van Mozes

Avond 6:

- **Woestijnreis**
- Murmureren
- Wat een dorst -> Gods voorziening

Exodus in vier delen

- 1. De tocht uit Egypte (1-15:21)
- 2. De tocht naar de berg Horeb (15:22-18)
- **3. Oprichten van het verbond (19-24)**
- 4. Oprichten van de tabernakel (25-40)

Vanavond: **Verbondssluiting (Ex. 19-24)**

- **Ex. 19:1-25** Voorbereiding op het verbond
- **Ex. 20:1-17** De tien geboden
- **Ex. 20:18-23:33** Het verbondsboek
- **Ex. 24:1-18** Verbondssluiting tussen God en Israël

Vorbereiding op het verbond (Ex. 19:1-25)

- Eerste maand: Uittocht uit Egypte
- Tweede maand: Doortocht door de woestijn
- Derde maand: Aankomst bij de Sinai

- De “Ups en Downs” van Mozes
- Drie dagen voorbereiding: Reinig en heilig jezelf
- God daalde neer, Mozes klom op

Op de derde dag

- Gen. 22:4 - Abraham sloeg zijn ogen op en zag de berg in de verte waar hij Izaak moest offeren
- Gen. 31:22 – Laban hoorde dat Jakob gevlucht was
- Gen. 40:20 – De schenkers en de bakkers een hoge plaats gegeven
- Gen. 42:18 – Jozef zegt tegen broers: Doe dit, zodat u in leven blijft
- Gen. 19:11 – De HEER zal voor de ogen van het volk neerdalen op de berg
- Lev. 19:6 – Wat .. overblijft moet met vuur verbrand worden
- Num. 7:24 – Eliab bood zijn offergave aan

Op de derde dag

- Num. 19:12 – Met water ontzondigen om rein te worden
- Hos. 6:2 – Na twee dagen zal hij ons leven maken
Op de derde dag zal hij ons doen opstaan,
en zullen wij leven voor Zijn aangezicht
- 1 Sam. 20:5 – David verbergt zich in het veld tot de derde dag
- Ezra 6:15 – De tempel werd op de derde dag voltooid
- Esther 5:1 – Esther trok een koninklijk gewaad aan
- Matt. 16:21 – Op de derde dag zal de Messias worden opgewekt
- Joh. 2:1 – Op de derde dag was de bruiloft te Kana

Drie dagen

- Jon. 1:17 - Drie dagen in de buik van de vis
- Ex. 10:22 – Drie dagen duisternis
- Joz. 1:11 – Binnen drie dagen zult u de Jordaan oversteken
- Joz. 2.16 - Verspieders verborgen zich drie dagen in de bergen
- Recht. 14:14 –Konden zij het raadsel niet uitleggen Simson
- Esther 4:16 – Drie dagen vasten
- Matt. 26:40 – Tempel in drie dagen opgebouwd

Vorbereiding op het verbond

Openbaring van God

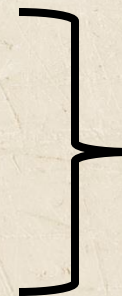
- Kostbaar bezit van God
- Koninkrijk van priesters
- Een heilig volk

Waarschuwing ter voorbereiding

Dit apart gezette volk mag God aanschouwen

Openbaring hoe God
het volk ziet

Openbaring hoe God wil
dat het volk Hem ziet

De tien geboden (Ex. 20:1-17)

- 10 woorden – Decaloog
- Onderdeel van Torah = Onderwijzing / Openbaring

- Geen specifieke situaties
- Geen straf bij overtreding
- In enkelvoud gegeven
- Rechtstreeks van God *bij monde van Mozes*

- Niet de enige geboden in het OT -> In het OT 613 ge- / verboden
Het gaat om 248 **geboden** en 365 **verboden**.

De tien geboden (Ex. 20:1-17)

- **Omgang van de mens met God**
  - Tegen andere / afgoden (polytheïsme)
  - Tegen beeldenverering
  - Tegen het misbruiken van Gods naam
  - Het houden van de Sabbat
- **Omgang van de mens met zijn naaste**
  - Eerbied voor ouders
  - Tegen moord
  - Tegen overspel
  - Tegen diefstal
  - Tegen afleggen van valse getuigenis
  - Tegen hebzucht / begeerte

De tien geboden (Ex. 20:1-17)

Onderverdeling van de Wet:

- Casuïstische wetten
  - Specifieke situatie, die een straf vermelden bij overtreding
- Apodictische wetten
  - Wetten die zonder straf gegeven worden, zoals de tien geboden:
    - ‘Gij zult’ – ‘Gij zult niet’
- ‘*Loo*’ – Sterkste uitdrukking voor een specifiek bevel (55x *Loo* in Ex. 21-23)
  - U moet - U moet niet

Opdracht: Tien geboden

5 groepen:

Elke groep behandelt 2 geboden

- Wat zegt dit gebod?
- Wat wordt er bedoeld met dit gebod?
- Is het nog relevant voor christenen vandaag? Zo ja, waarom?

Gebod 1: U zult geen andere goden voor Mijn aangezicht hebben

- Verboden om andere goden te hebben
- Verboden om andere goden te aanbidden
- Waarom zei God niet gewoon “Ik ben de enige God, geloof niet in anderen”?
  - Commentaren schrijven: het woord voor goden ‘elohim’ betekend bovennatuurlijk, dit kunnen ook engelen oid zijn. YHWH is de enige GOD.

Gebod 2: U zult voor uzelf geen beeld maken, en er niet voor neerbuigen

- Geen afgoden / idolen / afbeeldingen
- In elke en iedere vorm
- Niet van dingen in de hemel, of in de aarde of in de zee
- Niet maken, niet voor neerbuigen, niet dienen
- God is een ijverig / jaloers God

Gebod 3: U zult de naam van de HEER niet ijdel gebruiken

- Gods naam gebruiken zonder reden
- Niet zweren bij Gods naam
- Zijn naam niet ontheiligen

Gebod 4: Gedenk de sabbat

- Zes dagen kunt u werken, de zevende is een rustdag
- Positief gebod
- De sabbat is een heilige dag, anders dan de andere dagen
- De sabbat is het teken van Gods verbond met Israël
- Sabbat betekend: Stoppen / rusten
- Waarom? Omdat God het ook doet
- De sabbat is gemaakt voor de mens, de mens niet voor de sabbat
- **Moet je op de sabbat niks doen?**

Gebod 5: Eer uw vader en moeder

- Eerste gebod over naastenliefde
- Ga respectvol om met je vader en moeder
- Positief gebod
- Beloofd niet een lang leven, wel een lang leven in het land (als ze de geboden houden)
- Betekend niet dat je alles moet doen wat je ouders zeggen

Gebod 6: U zult niet doodslaan

- Letterlijk: Nooit moorden
- Betreft het doden uit eigen overweging
- Bevat niet het doden als straf, of als uitvoer van Gods opdracht
- Niemand heeft het recht om het leven van een ander te nemen

Gebod 7: U zult niet echtbreken

- Trouw bewaren binnen het huwelijk
- Seksualiteit is het zegel van een huwelijk

Gebod 8: U zult niet stelen

- Niet iets nemen van iemand anders dat niet van jou is
- Geeft waarde aan persoonlijk bezit
- Gaat over macht, ik wil hebben wat jij hebt, en ik beslis dat ik er recht op heb
- Zorgt voor een gebrek bij de ander

Gebod 9: U zult geen vals getuigenis spreken tegen uw naaste

- Verboden om te liegen wanneer je als getuige wordt gehoord in een rechtszaak
- Nauwe relatie tussen oneerlijk handelen en liegen

Gebod 10: U zult niet begeren

- Gebod tegen een gedachte
- Vaak de start voor het overtreden van andere geboden
- Iets willen hebben dat van een ander is
- Wat een ander heeft is van die ander

De tien geboden (Ex. 20:1-17)

Samenvattend in het grote gebod Matt. 22:37-39

U zult de HEER, uw God, liefhebben met heel uw hart, met heel uw ziel en met heel uw verstand.

U zult uw naaste liefhebben als uzelf.

Aan deze twee geboden hangt heel de Wet (Torah) en de Profeten

Het verbondsboek (Ex. 20:18-23:33)

- Ontleent aan Ex. 24:7 - “Hij nam het boek van het verbond en las dit ten aanhoren van het volk voor”
- “Spreekt u met ons, wij zullen naar u luisteren. Maar laat God niet met ons spreken, want dan sterven we”
- Casuïstische wetten
  - Wetten voor burgerlijke en sociale verhouding
  - Ceremoniële wetten
  - Wetten over de verhouding tussen God en het volk

Het verbondsboek (Ex. 20:18-23:33)

- Wetten over slaven (21:1-11)
- Wetten over fysiek geweld / schade (21:12-27)
- Wetten over fysieke schade door/aan dieren (21:28-36)
- Wetten over diefstal (22:1-17)
- Wetten over de minderen (22:21-31)
- Wetten over valse getuigenissen (23:1-8)
- Wetten over feesten en de sabbat (23:10-19)

Geboden in het nieuwe testament

De wet is een onderdeel van het Woord van God en is dus belangrijk, maar hoe is dat voor ons?

1) "Het is onze leefregel"

2) "We zijn niet meer onder de wet" – "De wet houden is wettisch"

- Volgens *Finnis Jennings Dake* 1050 geboden in het NT!!
Wie kan zo'n wet naleven?

Rechtvaardig door de wet?

- Israël is niet verlost door het onderhouden van de wet
- Zij waren gered door het bloed van het lam, door de kracht van God

- Doel 1: Door de wet zie je dat je hem alleen maar kan overtreden
- Doel 2: Door het overtreden leerden ze God kennen: Hij bewijst genade na berouw

Maar ik zondig nog steeds?

- Het bewijst hooguit dat je een 'slecht' kind van God bent
  - Het is nog altijd beter om een slecht kind te zijn dan om geen kind te zijn

Romeinen 7:

Het probleem van **ik** is echter dat hij continue kijkt naar zonde van **ik**. **Ik** probeer er van alles aan te doen. **Ik** concentreer mij op het doen van het goede, want dat wil **ik** zo graag. **Ik** wil helemaal geen verkeerde dingen meer doen, want daar heb **ik** een grondige hekel aan. **Ik** wil blij en gelukkig zijn en vrede met God hebben. Het gaat steeds opnieuw fout. **Ik** doe alleen maar het tegenovergestelde van wat **ik** wil. Niet het goede, maar het verkeerde doe **ik**.

God ziet jou achter het bloed van Zijn Zoon!

Oefening – Verbonden in de Bijbel

Bijbelgedeelte	Middelaar (Wie?)	Belofte	Voorwaarde	Teken
Gen. 1:26-2:17				
Gen. 9:8-17				
Gen. 12:1-3, Gen. 17:1-14, Gen. 22:16-18				
Ex. 19:5-8, Ex. 24:3-8, Ex. 31:13-17				
2 Sam. 7:8-17 Psalm 89:3-38				
Jes. 59:20-21 Jer. 31:31-34 Eze. 36:24-31 Heb. 8:8-12, 10:15-18 1 Kor. 11:25				

Oefening – Verbonden in de Bijbel

Bijbelgedeelte	Middelaar (Wie?)	Belofte	Voorwaarde	Teken
Gen. 1:26-2:17	Adam/Eva	Wees vruchtbaar, word talrijk, vervul de aarde en onderwerp haar.	Verboden te eten van de boom van kennis van goed en kwaad	De zevende dag is de rustdag
Gen. 9:8-17	Noach	Wees vruchtbaar, word talrijk, vervul de aarde. Nooit meer alle vlees door het water van een vloed zal worden uitgeroeid.	Geen	Regenboog (Gen. 8:20-22)
Gen. 12:1-3, Gen. 17:1-14, Gen. 22:16-18	Abraham	Groot volk, u zegenen, grote naam, tot een zegen zult u zijn. Alle geslachten gezegd worden. Land belofte, zeer talrijk.	Besnijdenis	Besnijdenis (Gen. 17:11)
Ex. 19:5-8, Ex. 24:3-8, Ex. 31:13-17	Mozes	Volk redden, leiden naar een land vol overvloed. Landbelofte. Koninkrijk van priesters en een heilig volk.	Gods voorschriften en geboden houden	De Sabbath (Ex. 31:13)
2 Sam. 7:8-17 Psalm 89:3-38	David	Een eeuwig koningshuis, altijd een nakomeling van David op de troon	Zoon van David moet een tempel bouwen	Troon
Jes. 59:20-21 Jer. 31:31-34 Eze. 36:24-31 Heb. 8:8-12, 10:15-18 1 Kor. 11:25	Jezus	Mijn Geest zal van uw mond niet wijken. Wet in hun binnenste, in hun hart. Nieuw hart, nieuwe geest.	Vertrouwen, geloof stellen in Jezus Christus als Heer en Verlosser	Brood en Wijn, Avondmaal, (Matt. 26:28, 1 Kor. 11:25)

De verbondssluiting (Ex. 24:1-18)

Structuur verbondssluiting

- Historisch voorwoord (Ex. 19:4)
- Het voorlezen van de bepalingen (Ex. 20-24:3)
- Het opzetten van een gedenkteken (Ex. 24:4)
- Het brengen van een offer (geven van geschenk) (Ex. 24:5)
- Het vergieten van bloed (Ex. 24:6-8)
- Gezamenlijke maaltijd (Ex. 24:9-11)

Nabijheid (Ex. 24:9-18)

Mozes

Mozes, Jozua

Mozes, Aaron, Nadab, Abihu,
zeventig oudsten

Nabijheid (Matt. 26:36-39)

Jezus

Jezus,
Petrus, Johannes, Jakobus

Jezus, twaalf discipelen

De verbondssluiting (Ex. 24:1-18)

- **Ex. 24:8** – Zie, dit is het bloed van het verbond dat de HEER met u gesloten heeft.
- **Matt. 26:28** – Dit is Mijn bloed, het bloed van het nieuwe verbond, dat voor velen vergoten wordt tot vergeving van zonden.
- Verbond = **Berît**
  - Het behoort tot een van de tweehonderd meest gebruikte woorden van het Oude Testament

De verbondssluiting (Ex. 24:1-18)

- Belofte en verbond gegeven bij Abraham, door geloof
- Verbond doorgezet in Mozaïsch verbond, tot gehoorzaamheid
- Verbond vervult in Jezus Christus, door geloof tot gehoorzaamheid

- Van de berg Sinai naar de berg Sion

Het nieuwe verbond

Lezen: Hebreëën 12:18-28

Het nieuwe verbond (Heb. 9)

Oude verbond

- **Aards** heiligdom
- Wet geschreven op **steen**
- **Bloed** van dieren
- Aardse **hogepriester**
- **Tijdelijke** verlossing
- **Uiterlijke** reiniging
- Vele offers
- God woont in tabernakel

Nieuwe verbond

- **Hemels** heiligdom
- Wet geschreven in de **harten**
- **Bloed** van Jezus Christus
- Christus als **Hogepriester**
- **Eeuwige** verlossing
- **Innerlijke** reiniging
- **Voor eens en voor altijd** geofferd
- God woont in ons

Volgende keer

- 16 april:
  - Bidstond: 19:00
  - Bijbelstudie: 20:00
- Lezen: Exodus 32-34
- Het gouden kalf